

Vichakan.net

<https://publish.vichakan.net>

ใบตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

18 เมษายน 2567

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่บทความ

เรียน วชิระ ชวนเหนือ

ตามที่ท่านได้ส่งข้อมูลบทความ ชื่อเรื่อง การศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง
หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา
เพื่อดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ วิชาการดอทเน็ต (Vichakan.net) เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2567 นั้น

ทางเว็บไซต์วิชาการดอทเน็ต ขอรับรองว่า ข้อมูลของท่านได้เผยแพร่บนเว็บไซต์ วิชาการดอทเน็ต
รายละเอียดดังนี้

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/470>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 18 เมษายน 2567

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่เผยแพร่แล้วนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และเป็นแนวทาง
ในการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ
เว็บไซต์วิชาการดอทเน็ต
www.Vichakan.net

ชื่อเรื่อง การศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปา

ผู้วิจัย วชิระ ชาวเหนือ

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา ที่สอนโดยแผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า 2) สร้างความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา ที่สอนโดยแผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใ้แผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า พบว่า ผลการเรียนรู้ของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่า ค่าพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 4.87 2. ผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา ที่สอนโดยแผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า อยู่ที่ร้อยละ 85.00

คำสำคัญ: การพัฒนาผลการเรียนรู้, หลักธรรมสำคัญ, เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่า

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความคิด คุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมของบุคคล พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นักสังคมชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม รวมถึงการมีจิตสำนึกที่ดี ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ชีวมีนในการปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีจำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 5) และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นไทย มีวิถีทางการศึกษาระชาห์ สร้างสรรค์ มีวิถีทางดำเนินชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2)

การจัดการเรียนรู้โมเดลขับป่า มีส่วนที่ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การทบทวนความรู้เดิมขั้นที่ 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ขั้นที่ 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5) การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6) การปฏิบัติหรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ มีชื่อคือคำว่าคือ ขั้นตอนที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of knowledge) ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้มีชื่อคือกลไกปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Interaction) และมีนักทฤษฎีกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) อย่างพอเพียง เนื่องจากขั้นตอนและขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม อย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนเป็นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี (พิศานา แซมเมย์, 2560 : 284) สตีฟเชอร์ ครีลีเชอร์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ โดยใ้โมเดลขับป่าที่สอดลื่นคู่ซึ่งทำการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ใ้รับการจัดการเรียนรู้โดยใ้โมเดลขับป่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนใ้รับการจัดการเรียนรู้โดยใ้โมเดลขับป่ามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบขับป่าและสอดลื่นคู่ต่อการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนและช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดลื่นคู่สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สั้นเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์ เดือนหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ พบว่าจากการ ท่าแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 8 คนผลมีการทดสอบไม่ถึง 50 % และมีผลคะแนนวิเคราะห์ความรู้เข้าใจของผลการเรียนของศาสนาต่าง ๆ ประกอบด้วย นักเรียนไม่สามารถอธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ได้เนื่องจากนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจใน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ได้ จึงทำให้นักเรียนทดสอบเรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ต่างจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงคิดหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนใ้เกิดประสิทธิภาพกับนักเรียนมากขึ้น จึงเป็นที่จำเป็นโดยอาศัยหลักการพัฒนาคุณภาพตัวบ่งชี้กระบวนการแสวงหาความรู้ การคิด และการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และหาทางในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนใ้กับนักเรียนกลุ่มนี้ โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมใ้กิจกรรมการเรียนมากขึ้น ซึ่งผู้เรียนจะมีส่วนร่วมด้วยภาวะเคลื่อนไหว มีความรู้สึกตื่นตัว มีความตั้งใจและผูกพันกับสิ่งที่เรียนและทำใ้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดหลักที่เป็นที่รู้ชื่ของกรจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดลขับป่าโดยมีชื่อเฉพาะเอกสารประกอบการเรียนในหนังสือเรียนและทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนในการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนเรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ที่ใ้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลขับป่า
2. เพื่อสร้างความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใ้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา ประกอบด้วยหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ประชากร ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 3 จำนวน 8 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่า

ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ที่ใ้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลขับป่า

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 3 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลขับป่า 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ใบความรู้ 4) ใบงาน 5) แบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์โดยนำผลประเมินแบบมาตรฐาน ร้อยละ การคำนวณการรวมร้อยละ วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ทดสอบก่อนเรียนใ้เพื่อพบหนังสือเรียนแบบโมเดลขับป่า จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใ้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่า ผลสอบหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ใ้เพื่อพบหนังสือเรียนแบบโมเดลขับป่าวิเคราะห์ค่าค่าผลการเรียนรู้ด้วยวิธีจุดประสงค์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใ้แผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า พบว่า ผลการเรียนรู้ของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่า ค่าพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 4.87
2. ผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา ที่สอนโดยแผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า อยู่ที่ร้อยละ 85.00

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใ้แผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า พบว่า ผลการเรียนรู้ของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่า ค่าพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 4.87 ที่นี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใ้ซึ่งเน้นการเรียนรู้แบบเป็นกิจกรรมใ้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยแบบเป็นขั้นตอน เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และมีการทักทายแลกเปลี่ยนกันใ้กับชีวิตประจำวันมากขึ้นและไม่ยากและไม่ซับซ้อนเกินไป ทำใ้ให้นักเรียนใ้ได้ช้กระบวนการคิด กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วสรุปความเข้าใจเป็นหลักการที่ตามมาจากทฤษฎีการคิดของ Bloom (Bloom's Taxonomy) (Bloom, 1956) ที่ว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์หนักกับการพัฒนาความคิดระดับสูง ซึ่งการที่บุคคลจะมีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ จะต้องสามารถวิเคราะห์เข้าใจในสถานการณ์ใ้มีข้อควรพิจารณาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชำนาญในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใ้สถานการณ์ใหม่ ในเชิงสร้างสรรค์ เพราะเป็นการพัฒนาความสามารถในระดับที่พัฒนาและเป็นการเรียนรู้ที่คิดตนเองและบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วตา อินทวิช (2564) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลขับป่าร่วมกับหลักการที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยโมเดลขับป่าร่วมกับหลักการที่ชื่อเรียกว่า 16.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.02 เมื่อ เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนใ้แบบก่อนเรียน 75 พบว่าความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัด การเรียนด้วยโมเดลขับป่าร่วมกับหลักการที่เท่ากับ 11.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.18 และ หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 เมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัด การเรียนรู้ด้วยโมเดลขับป่าร่วมกับหลักการที่เท่ากับ 24.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 เมื่อ เปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใ้แบบก่อนเรียน 75 ของคะแนนเดิม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา ที่สอนโดยแผนกการจัดการเรียนรู้แบบขับป่า อยู่ที่ร้อยละ 85.00 ที่นี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลขับป่าร่วมกับหลักการที่ชื่อเรียกว่า 16.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.18 และ หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 เมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าการเรียนในระดับปานกลาง เพื่อใ้พัฒนาผลการเรียนรู้ใ้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใ้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่าโมเดล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมหาไถ่โลกกว้างวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 3 ผลสรุปข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่า ได้ดังนี้

1. ควรนำเทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่าโมเดล ไปใ้ใช้กับสาระอื่นๆ หรือระดับชั้นอื่นด้วย
2. ควรนำเทคนิควิธีสอนแบบโมเดลขับป่าโมเดล ไปใ้สอดลื่นรองรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง เพื่อใ้พัฒนาผลการเรียนรู้ใ้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลขับป่าแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

แก้วตา อินทวิช. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลขับป่าร่วมกับหลักการที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เชษฐา ศรีพิเชษฐ์. (2552). ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ที่ใ้รับการสอนโดยใ้รูปแบบขับป่าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุชาติพ่าย ดวงจินดา. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบขับป่าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

